

Перспективи розвитку вітчизняного двигунобудування

Двигун внутрішнього згоряння є головним енергетичним засобом механізації сільсько-господарського виробництва. Від його техніко-економічних показників великою мірою залежать показники діяльності всього сільськогосподарського комплексу. Недавно відбулась всеукраїнська конференція на тему: "Стан і перспективи розвитку вітчизняного двигунобудування", організацію якої взяв на себе Держдепартамент Укragромаш.

Головна задача конференції полягала в розробці шляхів суттєвого покращення всіх показників вітчизняних двигунів для сільського господарства, які виробляються в Україні. Харків є основним виробником двигунів для сільського господарства ("Серп і молот", "ХЗТД", "ЗІМ"). Крім Харкова двигуни для сільського господарства в Україні виробляють в СП "Івеко-Мотор Сін", але в суттєво менших кількостях.

Відомо, що останнім часом якість нових двигунів різко погіршилась, що, перш за все, відбилоса на зниженні їхньої надійності (наробка на відмову в деяких випадках вдесятеро менше, ніж у закордонних аналогів). З цієї причини багато споживачів в Україні, навіть великі тракторні та комбайнові заводи, останнім часом встановлюють на свою техніку переважно двигуни іноземного виробництва ("Дойц", "Вольво", "Ямаз", "ММЗ" ті ін.), інвестуючи таким чином закордонні товаровиробників на шкоду розвитку вітчизняного машинобудування.

Конференція визнала цю тенденцію неприпустимою та розглянула заходи, реалізація яких може і повинна в корні змінити ситуацію і сприяти відновленню престижу вітчизняного двигунобудування.

Виходячи з глибокого аналізу становища, яке склалось, важливим став висновок про те, що конструкція вітчизняних двигунів нічим не поступається конструкції зарубіжних аналогів, а їх численні відмови в експлуатації, що спостерігаються останнім часом, викликані технологічними причинами як у сфері виробництва (найчастіше за рахунок зносу високоточного обладнання), так і в сфері експлуатації.

Дуже переконливими були дані, що їх навів проф. Лебедев А. Т., про результати порівняльних польових випробувань двох тракторів Т-150К, які виготовлялися за однаковою технологічною документацією, але в різні роки: перший — у 1989 р., а другий — відповідно — у 1998 р. Трактор випуску 1989 р. працював без серйозних відмов двигуна 1700 годин, з яких — 1200 годин на пахоті, а на тракторі випуску 1998 р. після 300 годин роботи відмовив двигун, потребуючи капітального ремонту.

Багато відмов двигунів в експлуатації пов'язані з використанням некондиційних експлуатаційних матеріалів, в першу чергу пального і мастил. Використання пального з неприпустимим вмістом води дуже швидко виводить з ладу паливну апаратуру дизелів, а фільтри пального, що встановлені на дизелях, не можуть попередити відмови, які виникають.

По заяві головних конструкторів провідних заводів тракторобудування, використання деяких іноземних комплектуючих на двигунах вітчизняного виробництва помітно підвищує їх ресурс і може бути рекомендовано як тимчасовий засіб, аж поки не будуть усунені недоліки у виробництві вітчизняних комплектуючих (паливні насоси, турбокомпресори, фільтри та ін.).

В цілому ж було прийнято рішення про всебічний розвиток виробництва двигунів на наших заводах, надання їм всілякої допомоги.

Важливою ланкою цієї допомоги є усунення "інформаційного голоду". Суть його полягає в тому, що, незважаючи на значну кількість відмов, ніхто не займається їх систематичним аеналізом на основі достовірних методик. В результаті заводи не знають точно вузькі місця, що пов'язані з відмовами виробничого характеру, і не можуть своєчасно реагувати та усувати недоліки.

З метою наведення порядку в цій важливій сфері при кафедрі "Трактори та автомобілі" ХДУСГ створено науково-технічний трактор-

ний центр "Агропромтрактор" під керівництвом д. т. н., проф. Лебедева А. Т., якому доручено проведення попередніх випробувань всієї тракторної техніки. Невеликий термін роботи цього центра показує, що він стає важливою складовою заходів, спрямованих на підвищення якості тракторів ті їх двигунів.

Кафедра "Трактори та автомобілі" працює у співдружності з ХТЗ, Чугувським заводом паливної апаратури, з ХЗТЩ та ГСКБД.

На конференції про свої плани та досягнення розповіли представники всіх заводів, НДІ та вузів, причетних до проблеми, що розглядається.

Були прийняті конкретні рішення, визначені терміни їх виконання.

Результати роботи узагальнили у своїх висутках перший зам. голови Харківської облдержадміністрації Потапов В. І. та зам міністра — директор Держдепартаменту Укragромаш — Кравчук В. І. Вони відзначили високу продуктивність проведеної на конференції роботи та висловили впевненість в тому, що всі намічені заходи, спрямовані на підйом тракторного двигунобудування, будуть виконані.

Проф. Сандомірський М. Г.